

ÅRSPLAN

2016 - 2017

ÅRSPLAN FOR KARDEMOMME BARNEHAGE 2016-2017

Velkommen til et nytt barnehageår i Kardemomme barnehage. I denne årsplanen finner dere informasjon, planer og praktiske opplysninger. Den er laget som et supplement til virksomhetsplan 2011 – 2016*, der det pedagogiske grunnsynet, barnehagens visjon og teorien bak vårt arbeid er utdypet. Se www.kardemomme.no for mer informasjon.

Kardemomme er en privat barnehage med 50 barn i alderen 0-6 år fordelt på tre avdelinger; Kasper, Jesper og Jonatan. Vi er en nonprofit barnehage som eies av de foresatte i et samvirkeforetak. Barnehagens lyse og flotte lokaler ligger i kort gangavstand fra Ensjø t-banestasjon i rolige, bilfrie omgivelser på Kampen. Nærmeste naboer er Kampen Økologiske barnebondegård, Kampen skole og Kampen barnehage.

LOVGRUNNLAG:

Stortinget har i Barnehageloven (2005) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens formål og innhold. I tillegg har Kunnskapsdepartementet fastsatt en Rammeplan (2011) som gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

I Barnehageloven §1 Formål, står det:

”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.”
(Kunnskapsdepartementet, 2011)

*Kunnskapsdepartementet arbeider med ny rammeplan for barnehager. Arbeidet er utsatt og revidert rammeplan blir etter planen innført i 2017. Stortingsmelding nr. 19 ”tid for lek og læring”, 2016, skal legge grunnlag for utarbeidelse av ny Rammeplan. Personalet i Kardemomme vil utarbeide ny virksomhetsplan etter at revidert rammeplan er innført, og nåværende virksomhetsplan blir derfor gjeldende til 2017.

AVDELINGENE:

Kardemomme barnehage har 3 avdelinger; Kasper, Jesper og Jonatan. På Kasper går de eldste, på Jesper de mellomste og på Jonatan de aller minste. Vi velger å dele inn gruppene på denne måten fordi dette gir barna muligheten til å følge sine jevnaldrende gjennom barnehagetiden. De får mange jevnaldrende lekekamerater, noe vi mener legger til rette for vennskap og trygghet. Pedagogisk kan vi tilrettelegge aktiviteter, tema og opplegg ut i fra barnegruppens alder og interesser.

JONATAN:

På Jonatan er det 14 barn i alderen 0-2 år. I begynnelsen av barnehageåret legger vi vekt på å bli kjent med hverandre og komme inn i rutine på avdelingen. Faste rutiner skaper trygghet og oversikt for barna. Vi setter av god tid til de ulike hverdags situasjonene og legger vekt på kvalitet i disse.

Jonatanbarna viser stor glede over å være sammen i en gruppe. Leken er preget av imitasjon og på avdelingen opererer barna ofte sammen i "flokk"- de vil gjøre det samme og leke med de samme tingene. 0-2 års alderen kalles ofte "toddlerperioden" (Løkken 2004) og barn i denne alderen elsker å være i bevegelse, bruke kroppen sin og tumle rundt sammen med jevnaldrende. De yngste barna forstår verden kroppslig og uttrykker seg gjennom kroppen, i tillegg til lyder og ord.

Jonatanavdelingen er tilpasset de minste barnas behov. Vi har blant annet et tumlerom hvor vi kan klatre, balansere, turne på madrasser og skli. Vi er også glade i å titte i bøker, leke med biler og tog, bygge tårn og "lage mat" i kjøkkenkroken.

Hver dag har vi samlingsstund, og vi bruker konkreter fra ulike temaer som vi samtaler om. Slik får barna mulighet til å lære nye ord og begreper. De minste barna trenger lang tid på å sortere og ta inn informasjon og inntrykk, og viser stor glede og fryd over gjenkjennelse. Jo flere ganger jo bedre!

Vi bruker mye musikk i hverdagen. Vi lytter, synger, danser og utforsker forskjellige instrumenter. Vi har også formingsaktiviteter av ulike slag. Den tidligste formen for kreativitet er preget av utforskning, utprøving og sansing. Vi ønsker å stimulere barnas sanser, gi dem varierte inntrykk og legge til rette for å prøve ut og utforske. Vi er ute hver dag og en dag i uken har vi satt av til tur.

Noen ganger drar vi på lengre turer til for eksempel Skullerud eller Sognsvann, men ofte holder vi oss i nærmiljøet.

JESPER:

Jesper er avdelingen for barna mellom 2 og 4 år, her er det 18 barn. I denne alderen er det fortsatt gøy å tumle omkring, men barna får også mer sans for det kreative. Personalet jobber derfor med å gi tid og rom til begge deler. Rolleleken er sentral på Jesper. Barna her har mange interesser, og på avdelingen er det populært å bygge høye tårn, lange bilbaner, togbaner, hus og hytter. Mange er også glade i å tegne, male, klippe, lime og perle. De leker ofte med dyr, spiller spill sammen eller pusler. Barna baker gjerne eller former med plastelina. På Jesper har vi også et populært rom for fysisk utfoldelse med klatreborg og mange store puter og en familiekrok med kjøkkenutstyr, dukker og bamser. Her blir det ofte dekket på til fest og servert mye god mat.

For språkutviklingen er det viktig at barna får tid til å selv få uttrykke det de vil si. Personalet lytter når barna forteller. De forsøker å svare på spørsmålene og utvider samtalen ved å oppmuntre til å fortelle mer og undre seg sammen. Vi har mange bøker tilgjengelig, og vi forteller ofte eventyr ved hjelp av konkrete, har dukketeater eller rollespill.

Vi har daglig samlingsstund, da sitter barna i ring og vi synger, har opprop, barna forteller om noe de har på hjertet eller vi har sangleker. Mange av barna elsker musikk og er glade i å synge, spille og danse. Hver uke får en av barna være kjøkkensjef, og det er stor stas. Kjøkkensjefen får hjelpe til med å servere maten og velge matsang. Jesperbarna er aktive og liker å leke mye ute. Minst en dag i uken drar vi på tur. Vi har mange fine muligheter i nærmiljøet, og vi drar til biblioteket, lekeplasser, teater og museum. Vi drar også gjerne på tur i skogen hvor det er fantastiske muligheter for motorisk trening og god plass å boltre seg på.

KASPER:

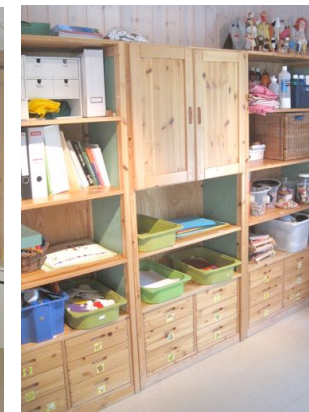
På Kasper er de eldste barna samlet. Det er 18 barn fra 4 – 6 år. Barna er fulle av energi, kreativitet og lærelyst. På avdelingen har vi et eget rom for fysisk aktivitet med ribbevegg, sklie, madrasser, puter og båt. Vi har også en egen lesekrok og barna er glade i å bli lest for og titte i bøker. Musikk, dans og å spille på instrumenter er gøy, og barna her er blitt så store at de både kan spille brettspill og kortspill. Vi leker også gjerne med dyr, biler, zoobklosser, tog, kapplaklosser eller lego. På avdelingen er det en hems som innbyr til spennende lek eller ro og hvile. Under hemsen varierer vi med for eksempel butikk, dukkekrok, utkledning og lignende.

I tillegg har vi et kreativt rom hvor barna selv kan finne frem blant annet maling, tegnesaker, leire, perler, garn, papir, vever, sakser og lim til ulik skapende aktivitet. Her kan de også leke og bli kjent med bokstaver og tall. Det er spennende å finne sin egen bokstav og oppdage hvordan ord blir til. Kasperbarna er glade i å dra på tur og har en fast turdag i uken. Det er hyggelig å dra mange sammen på tur og det styrker fellesskapet. Vi drar gjerne både til skogen, til sjøen, museer, teatre eller rundt i nærmiljøet.

Barna som skal begynne på skolen har det siste året i barnehagen en egen førskoleklubb som heter Maxi-klubben. Her har de skoleforberedende aktiviteter og samtaler rundt forventninger og hvordan det er å gå på skolen. Personalet vet at barna får en lettere skolestart dersom de er vant til:

- anerkjennelse, oppmuntring og utfordringer
- klare regler og god dagsrytme
- godt samspill med andre
- ansvar og selvstendighet
- lek, sang og lesing sammen med andre (Fatland, 2007)

Dette får barna god trening i. Personalet sørger for at barna kan glede seg til å begynne på skolen og at de tar avskjed med barnehagen på en god måte. Vi samarbeider med skolene og ønsker å bidra til at alle barna får et positivt inntrykk av sin skole.

PERSONAL

Personalet i Kardemomme har høy kompetanse og faglig ekspertise samt evne til å se hvert enkelt barns behov, ønsker og forutsetninger. Vi legger opp til morsomme, varierte, utfordrende og inspirerende dager for barna. I Kardemomme er de ansatte engasjerte og aktive. Vi har et godt og stabilt miljø og mange ansatte med barnehagelærerutdanning. Personalet sørger for at barnas grunnleggende behov for mat, stell, hvile og kos er dekket. Vi støtter barna i utforskingen av verden og vi utfordrer dem til å strekke seg enda litt lenger. Vi gir mange muligheter for å tilegne seg kunnskap og vi deler gleden når barna tør og mestrer. Vi er gode på kommunikasjon, motivasjon og løsning av konflikter.

Vi legger stor vekt på rutiner for at barnehagehverdagen skal oppleves som forutsigbar og trygg. Hvert barn har sin primærkontakt som har et spesielt ansvar for at både barna og foresatte blir sett, hørt og tatt på alvor. Vi ønsker å være fleksible og tilgjengelige, og det er viktig for oss med et nært samarbeid med de foresatte.

OVERSIKT OVER DE ANSATTE

Daglig leder: Camilla S. Stolpe – barnehagelærer
Daglig leder: Therese S. Sandsbråten – barnehagelærer

KASPER:

Pedagogisk leder: Hege S. Sandsbråten – barnehagelærer
Pedagogisk leder: Camilla S. Stolpe – barnehagelærer
Pedagogisk medarbeider: Viktoria Silseth – barne- og ungd.arb
Pedagogisk medarbeider: Nadia Afgan

JESPER:

Pedagogisk leder: Line Rue – barnehagelærer
Pedagogisk leder: Therese S. Sandsbråten – barnehagelærer
Pedagogisk medarbeider: Anne Østbakken-barne- og ungd.arb
Pedagogisk medarbeider: Maya Østgård
Pedagogisk medarbeider: Laura S. Nicolae

JONATAN:

Pedagogisk leder: Merethe Rennemo – barnehagelærer
Pedagogisk leder: Ragnhild Hjetland Lykke – barnehagelærer
Pedagogisk medarbeider: Cecilie Gottfredsen-barne- og ungd.arb
Pedagogisk medarbeider: Sinem Akin
Pedagogisk medarbeider: Rachel Evensen Ashkenazi

FAGOMRÅDENE

Rammeplan for barnehagen (2011) har beskrevet syv fagområder som vi i barnehagen skal arbeide med hvert år for å sikre barna et variert innhold i det pedagogiske tilbudet. De syv fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknikk
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form.

Fagområdene opptrer sjelden isolert. Flere områder vil være representert samtidig i vårt arbeid med temaer og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer. Det er det pedagogiske lederteamets ansvar å sikre at vi arbeider med alle fagområdene i løpet av barnehageåret. Barnehagens arbeid tilpasses barnas alder, interesser og gruppens sammensetning, og vi vil derfor jobbe ulikt på de tre avdelingene.

ÅRETS TEMA - MATTEMAGI

Personalet i Kardemomme synes at realfag i barnehagen er et spennende tema, og ønsker i år å ha ekstra fokus på fagområdet antall, rom og form.

Barn er nysgjerrige og på søken etter ny kunnskap hele tiden. De utforsker omgivelsene, leter etter sammenhenger og strukturer, fatter beslutninger, løser problemer, funderer og tenker. Dette gjelder også i møte med matematiske utfordringer. Matematikk er en naturlig del av livet vårt og fins i det meste, det handler om mye mer enn tall, tegn og symboler (Solem og Reikerås 2008).

I "Matematikk for de yngste" skriver Camilla Bjørklund (2012) at nye undersøkelser og sammenligninger av skoleutvikling fører til diskusjoner om hvordan man kan støtte barns læring og grunnleggende ferdigheter i matematikk. Som Bjørklund poengterer er det viktig for personalet i Kardemomme at læring må skje på barnets vilkår. Personalet i Kardemomme vil rette fokuset mot barnas verden og hva de er interessert i og synliggjøre matematiske begreper og ideer. Vi vil hjelpe barna til å se og sette ord på matematikken i hverdagen. Vi skal ikke undervise i matematikk, men legge til rette for det gjennom lek og eksperimentering. (Doverborg og Samuelsson 2001).

Ved at barna får sjansen til å oppdage hva matematikk er og skape interesse og motivasjon for dette vil barna få et grunnlag for senere matematikklæring (Matematikksenteret 2016).

I Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (2011) blir det beskrevet hvordan barnehagen gjennom arbeid med antall, rom og form skal bidra til at barna:

- opplever glede over å utforske og leke med tall og former
- tilegner seg gode og anvendbare matematiske begreper
- erfarer, utforsker og leker med form og mønster
- erfarer ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne
- erfarer plassering og orientering og på den måten utvikler sine evner til lokalisering.

For å arbeide i retning av disse målene må personalet:

- være lyttende og oppmerksomme i forhold til den matematikken barnet uttrykker gjennom lek, samtaler og hverdagsaktiviteter
- støtte barnets matematiske utvikling med utgangspunkt i barnets interesser og uttrykksformer
- være bevisst egen begrepsbruk om matematiske fenomener
- styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og lyst til å utforske matematiske sammenhenger
- resonnere og undre seg sammen med barna om likheter, ulikheter, størrelser og antall og stimulere barnas evne til å bruke språket som redskap for logisk tenkning
- sørge for at barna har tilgang til og tar i bruk ulike typer spill, teknologi, tellemateriell, klosser, leker og formingsmaterieill og tilby materieill som gir barna erfaringer med klassifisering, ordning, sortering og sammenligning
- gi barna impulser og erfaringer med design ved å utforske, oppdage og skape ulike former og mønstre
- legge til rette for at barna i lek og hverdagsaktiviteter får erfaringer med ulike typer mål, målenheter og måleredskaper og stimulere barna til å fundere rundt avstander, vekt, volum og tid.

SPRÅK I KARDEMOMME - SPRÅKLØYPA

Vi vet at det å lære språk har stor betydning for barnas generelle utvikling, glede og trivsel. Språkstimulering er en av barnehagens viktigste oppgaver, og barna skal møte og være del av et rikt og variert språkmiljø i vår barnehage. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, delta i lek og ha medvirkning i hverdagen. Arbeidet med å støtte barnas språktilegnelse er en sentral del av barnehagedagen. Oslo kommune har sammen med styrere, barnehagelærere, bydelere og forskere utarbeidet en kvalitetsstandard for språkarbeid. Denne sier blant annet at alle barn i barnehage skal få språkstimulering tilpasset sitt mestringsnivå og få målrettet språkstøtte ved behov.

Kardemomme velger å følge kommunens standard for kompetanseheving i barns språkutvikling og legger vekt på blant annet tegn-til-tale i vårt språkarbeid. Tegn-til-tale er å bruke tegn med hendene i kombinasjon med talen. Erfaringene er at talespråket bedres ved å bruke tegn som støtte. Barn kan ha lettere for å forstå, huske og lære tegn de ser enn ord de bare hører. Dessuten synes barna det er veldig spennende og morsomt med tegn.

I 2016-2019 vil Kardemomme barnehage være med på en nasjonal strategi for språk, lesing og skriving kalt Språkløyper. I dette barnehageåret skal personalet jobbe med tre kjernekomponenter fordelt på 10 økter. Komponentene er språklæring, ulike måter å lese på og lesing for alle. For mer informasjon om denne strategien se www.sprakloyper.no

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Kardemomme barnehage er en pedagogisk virksomhet der vi kontinuerlig vurderer, planlegger og dokumenterer. For personalet er det viktig å gi barna et pedagogisk tilbud av høy kvalitet. Vårt arbeid tilpasses den aktuelle barnegruppen og det enkelte barn. Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i Kardemomme er en av de viktigste forutsetningene for barnas utvikling og læring. Trivsel og utvikling observeres og vurderes derfor fortløpende.

Det er viktig for personalet å arbeide med kompetanseheving. Å vurdere, reflektere, veilede, diskutere, dokumentere og planlegge er vår måte å arbeide på. Vår planlegging baseres på dette arbeidet, på kunnskap om barns utvikling og læring, barnas erfaringer og synspunkter, observasjon og samtaler med barn og foresatte. Vi legger stor vekt på at gjennomføringen av planene skal være fleksibel, med rom for spontanitet og barns medvirkning. Dokumentasjon er et arbeidsredskap for personalet. Vår dokumentasjon gir barn og ansatte bedre mulighet for samtale og refleksjon og den gir foresatte, lokalmiljøet og kommunen informasjon om hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen vår. På de ukentlige avdelingsmøtene vurderer vi arbeidet på avdelingen. Vi samtaler om og skriftliggjør hva som fungerer bra og hva vi må arbeide videre med. Ut fra dette setter vi oss nye mål og velger eventuelt nye metoder. Vi planlegger, diskuterer og tar opp ting som har betydning for vår avdeling. Det ukentlige avdelingsledermøtet gir de pedagogiske lederne muligheten til å drøfte barnehagens pedagogiske målsetninger, evaluere arbeidet og planlegge. Fem dager i året er det planleggingsdag. Da jobber hele personalet med planleggings- og evalueringsarbeid. Dette gjør vi også på personalmøtene som avholdes annenhver måned. I tillegg brukes noe av planleggingstiden til kurs, foredrag, seminarer og diskusjoner.

I Kardemomme gjennomfører vi en årlig brukerundersøkelse hvor vi får tilbakemeldinger på virksomheten slik at vi kan videreutvikle tilbudet vårt. Resultatene fra vurderingene og årets arbeid legges til grunn når vi skal arbeide med neste årsplan. Vurderingene åpner for debatt om barnehagens mål, innhold, oppgaver og kvalitet og er viktig for å fornye vår virksomhet og barnehagen som organisasjon.

PERIODENS MATEMATISKE FOKUS:

Forklaring og argumentasjon

Å se, forklare og begrunne mønster, orden og rekkefølge. Å lete etter sammenhenger. Å løse problemer gjennom å resonnerer og trekke logiske slutninger.

MATEMATISKE BEGREPER:

Rekkefølge av ideer: og, også, dessuten, videre, samtidig

Ord som viser at noe henger sammen: fordi, i følge, som, derfor, hvorfor, siden, så lenge som, på samme måte som.

Begreper som beskriver utseende: slik som størrelse og form. Begreper som beskriver hvor noe skal plasseres: slik som foran, oppi, under

AKTIVITETER:

resonnerer seg fram til en løsning på et praktisk problem, samtaler, (samtaler om hverdagsproblemer), dagrytme i bilder, påkledning (rekkefølge, sammenheng mellom vær og klær), ryddetid (sortering, kategorisering og sammenhenger), bli kjent samlinger, lekegrupper, turer i nærmiljøet, sommerminner, eventyr, tavle med kommet/gått, eksperimenter

LEK OG SPILL:

hermelek, gjemme og finne, dyr i eske, lotto, sortere, trampe eller klappe i takt, brettspill

SANGER, RIM, REGLER, BØKER:

Lille Petter edderkopp, Ludde, Tulla og mormor, Thomas rydder, Ingrid skal sove, Emma tvert imot, Fie og Milo kler på seg, Fie og Milo skal sove

HVA SKJER?

tilvenning, planleggingsdag, vennskapsuke, brannvernuke, foreldremøte, dugnader

AUGUST 2016

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
31	1	2	3	4	5	6 Sigurd 1	7
32	8 Planleggings- dag	9	10 Emmie 5	11	12 Georg 4	13	14
33	15	16 Eiva 2	17	18	19	20	21
34	22	23	24	25	26	27 Ann Helen	28
35	29 Anton 2	30	31 Mats 3				

SEPTEMBER 2016

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
35				1	2	3	4
36	5	6 Dugnad	7 Ragnhild	8 Dugnad	9 Oda 1	10	11
37	12	13 Oscar 4	14	15	16	17	18
38	19	20	21 Camilla	22	23	24	25
39	26	27	28	29	30		

PERIODENS MATEMATISKE FOKUS:

Telling:

Telling handler om parkobling, telleremsa, tallord og antall.

MATEMATISKE BEGREPER:

Tallordene: en, to, tre, fire, fem, seks, syv, åtte, ni og ti.

Antallsord: alle, mange, få, ingen, noen, lite, mye, tusenvis, en flokk, ikke så mange.

Mengdebegreper: flere og færre.

AKTIVITETER:

bruke matematisk språk i hverdagssituasjonene, god morgen, stellesituasjonen, borddekkning, tellesamling, telle, stille opp to og to, hente noe du trenger, stjerneorientering, tellestaver, tellesnorer, geitekillingen, eventyr, kroppen, butikk, telletur,

høstaktiviteter, høstturer, lete etter høsttegn, plukke høstblader, tur til eplehagen, bake eplekake

LEK OG SPILL:

Ringer på en pinne, 1,2,3 – på det fjerde skal det skje, terningspill, lotto, brettspill, bingo

SANGER, RIM, REGLER, BØKER:

Petter slår med hammer, finger- og tåregler, reven er en hønsetyv, ellinga, min hatt den har tre kanter, tre små kinerese, indianersangen, tellesanger, seks små ender, tre små kyllinger, ti små spøkelser, fem små apekatter, ti små larver, lille larven aldrimett, mange fargerike små og en liten rosa, gubben og gamla

HVA SKJER?

planleggingsdag, Kademomme bhg fyller 16 år 25/10, FN-dag, foreldresamtaler, dugnader

OKTOBER 2016

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
39						1	2
40	3 Skolens høstferie	4	5	6 Hedda 1 Sofie 4	7	8	9
41	10 Nils 3 Helle 3	11	12	13	14 Ellinor 1 Eva 3	15	16
42	17	18	19	20	21 Planleggings- dag	22	23 Margit 1 Vårin 4
43	24 FN-dag	25 Kardemomme 16 år	26	27	28	29	30 Sommerid slutt
44	31 Halloween						

NOVEMBER 2016

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
44		1	2	3	4	5	6
45	7	8 Marte T 3	9	10	11	12	13 Farsdag Marte B 2
46	14	15 Dugnad	16	17 Dugnad	18	19	20
47	21	22	23	24	25	26 Viktoria	27
48	28 Planleggings- dag	29	30				

MÅNEDENS FOKUS:

advent og jul

BEGREPER:

advent, jul, lucia, vennskap

AKTIVITETER:

juleforberedelser, juleverksted, bondegårdsbesøk, kirkebesøk, vi leverer gaver til frelsesarmeen, vinteraktiviteter, tro, filosofi, adventsamlinger, sanseopplevelser, ro og kos, sanserom

LEK OG SPILL:

brettspill, sangleker

SANGER, BEVEGELSESLER, RIM OG REGLER:

så går vi rundt om en enebærbusk, bjelleklang, det bor en baker, når en pepperkakebaker, jeg gikk meg over sjø og land, på låven sitter nissen, luciasangen, musevisa, andre julesanger

HVA SKJER?

lucia, nissefest, julebord

DESEMBER 2016

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
48				1 Anine	2 Line	3	4
49	5	6	7	8	9	10	11
50	12	13 Lucia	14	15	16	17	18
51	19	20	21	22	23	24	25 1. juledag
52	26 2. juledag	27	28	29	30	31	

PERIODENS MATEMATISKE FOKUS:

Måling

Måling handler om å sammenligne størrelser og om å ordne i rekkefølge. Måleforståelse utvikles gjennom å få varierte erfaringer med ulike typer mål, måleenheter, måleredskaper og målesystemer.

MATEMATISKE BEGREPER:

Rekkefølgeord: først, sist, midt imellom, etter, foran etterpå, i midten, straks, i mellom

Ordenstallene: første, andre, tredje, fjerde, femte osv.

Likhetsrelasjoner: like, like mange, samme, like stor som, like liten som

Kontrastpar: stor-liten, kort-lang, høy-lav, smal-bred, tung-lett, tykk-tynn, rask-sakte, hurtig-treg, lenge siden-nylig, gammel-ung

Ordensrelasjoner: stor-større-nest størst-størst-liten-mindre-minst osv.

AKTIVITETER:

ordne i rekkefølge og bruke ordenstallene i hverdagssituasjoner: eks. håndvask, dele likt, sandkassen, bleieskift, askepottlek, baking, måling, måle høyde, statistikk, vær, vekter, tid, klokka, ta bort leker og tilføre nye elementer

vinteraktiviteter, aketur, skitur, skøyting, vinteraktivitetsdag

LEK OG SPILL:

lang lang rekke, sortere og sammenligne ut i fra størrelse og farger, måle hender

SANGER, RIM, REGLER, BØKER:

liten undulat, olle bolle, på tå, bukkene bruse, Thomas er liten, da lille Anna var forkjølt, gullhår, liten-på-jord-Tor, du er for liten Albert Åberg

HVA SKJER?

skiskole for 4-5 åringene, vinteraktivitetsdag, planleggingsdag, karneval

JANUAR 2017

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
52							1 Nyttårsdag
1	2	3 Nadia	4 Tor 5	5	6	7	8
2	9	10	11	12	13	14 Liam E 2	15
3	16 Sigurd 4	17	18 Hege	19	20	21 Jonas 3	22
4	23	24	25	26 Emil 3	27	28	29
5	30	31 Amélie 4					

FEBRUAR 2017

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
5			1	2 Nikolai 6	3	4	5
6	6 Samefolkets dag	7	8 Vera 2 Mikkel 5	9 Odin 2	10	11	12 Morsdag
7	13	14 Valentinsdag	15	16	17	18	19
8	20 Cecilie	21	22	23	24 Planleggingsdag	25	26 Fastelavn Haldor 2
9	27	28					

PERIODENS MATEMATISKE FOKUS:

Lokalisering

Lokalisering handler om posisjonsforståelse, romforståelse og kroppsbevissthet. Posisjonsforståelse er å forstå hvordan noe er plassert i forhold til noe annet. Romforståelse dreier seg blant annet om å få en forståelse av seg selv i forhold til rommet. Kroppsbevissthet utvikles gjennom grovmotorikk, finmotorikk og kropps kontroll

MATEMATISKE BEGREPER:

Rombegreper: begreper som betegner avstand, bredde, dybde, retninger og plassering. kort, langt, nært, fjernt, smal, bred, innerst i, bakerst, opp, ned, venstre, høyre, bak, fram, på skrå.

Plasseringsord: på, over, under, gjennom, foran, bak, ved siden av, først og sist, fremst og bakerst, oppå, inni, oppe, nede

AKTIVITETER:

utvikle kroppsbevissthet gjennom f.eks påkledning, bruk av rombegreper om plassering og posisjoner, kan du hente det?, hvor er?, husker du?, lage rom i rommet, 3D-installasjoner, kroppen, labyrinter, kart

påskeaktiviteter, påskesamling, kirkebesøk, så karse

LEK OG SPILL:

toddlerlek, plasseringsord, hinderløype

SANGER, RIM, REGLER, BØKER:

lett på tå, bjørnejakt, det satt to katter, en elefant kom marsjerende, du har to øyne, hode-skuldre-kne-og-tå, boogie boogie, hendene på hodet, jeg er så glad i hele kroppen, jeg har to armer, beibi danser, meg!, alle har en bakside

HVA SKJER?

foreldremøte, påskefrokost, planleggingsdag, foreldresamtaler, dugnader

MARS 2017

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
9			1	2	3	4	5
10	6 Armaan 4 Mathilda 3	7	8 Kvinnedagen	9	10	11	12
11	13	14 Eila 2	15	16	17	18	19
12	20	21	22	23 Embla 4	24 Alma 3	25 Earth Hour Mathilde 5	26 Sommertid
13	27	28	29	30 Venil 5	31		

APRIL 2017

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
13						1 Liam N 3	2
14	3	4	5	6	7	8	9 Palme- søndag
15	10	11	12	13 Skjær- torsdag	14 Langfredag	15 Emily 6	16 1. påskedag
16	17 2. påskedag	18	19	20	21	22	23
17	24 Merethe	25 Dugnad	26	27 Dugnad	28 Planleggings- dag	29	30

PERIODENS MATEMATISKE FOKUS:

Design

Design handler om bilder, former og konstruksjoner. Å beskrive geometriske former og mønster, og å lage nyttegjenstander eller prydgjenstander.

MATEMATISKE BEGREPER:

Todimensjonale former: trekant, firkant, kvadrat, rektangel og sirkel

Tredimensjonale former: kule, sylinder, prisme, terning og kjegle

Mønster: noen gjentas regelmessig i en bestemt orden eller rekkefølge.

AKTIVITETER:

tegne, bygge, lage, sette ord på barnas design, lete etter former, mønsterjakt, lek med overhead og former, skyggeteater, lete etter logoer, måle høyde, mønster i sand, forme og tegne geometriske former, museumsbesøk, skulpturer,

miljøsamling, rusken, solsikkesamling, besøk til slottet, lage flagg, våraktiviteter, vannlek, bårkebåter, båtturer til øyene, lytte til lyder i naturen, sommeraktiviteter

LEK OG SPILL:

hva er forandret, hvem er borte, Kims lek, puttekasse, puslespill, konstruksjonslek, sandkasse, lage bilde av geometriske figurer, sommerfuglsymmetri, brettspill

SANGER, RIM, REGLER, BØKER:

ramsamsam, finn lydmønster, min hatt den har tre kanter, lydlotto, soundtouch på ipad, vers på tvers, bosse finner en stol

HVA SKJER?

rusken, kafe til inntekt for SOS barnebyer, lille 17.mai feiring, sommerfest, maxiovernatting

Her kan du fargelegge selv:

MAI 2017

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
18	1	2	3	4	5	6	7
19	8	9	10	11	12	13 Laura	14
20	15 Anne	16	17 Grunnlovs- dag	18	19	20	21
21	22	23	24 Therese	25 Kristi Himmelfart	26	27	28
22	29	30	31 Maya				

JUNI 2017

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
22				1	2 Ronja 4	3	4 1. pinsedag
23	5 2. pinsedag	6	7	8	9	10 Helena Mio 5 Sinem	11
24	12	13 Astrid 6	14	15	16	17	18
25	19	20	21 Agnes 6	22 Hermann 6	23 Hilmar 4	24 Sankthans	25
26	26 Id	27	28	29 Iris AF 6 Felx 5	30		

JULI 2017

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
26						1	2
27	3	4	5 Jens 6	6	7	8	9
28	10	11 Petra 3	12	13	14	15	16
29	17 Sommer- stengt uke	18	19	20	21	22	23
30	24 Sommer- stengt uke	25	26 Lars 5	27	28 Rachel	29 Kasper 2	30
31	31 Sommer- stengt uke						

LITTERATURLISTE:

Barnehageloven, 2005

Rammeplan for barnehagen, Kunnskapsdepartementet 2011

Stortingsmelding nr. 19, "Tid for lek og læring", 2016

Toddlerkultur, Løkken 2004

God skolestart, Fatland 2007

En støvel og en sko – matematikk og de minste barna i barnehagen, Devold 2010

Små barn i matematikkens verden, Doverborg og Samuelsson 2001

Blant baller og klosser - matematikk for de yngste i barnehagen, Bjørklund 2012

Det matematiske barnet, Solem og Reikerås 2001

Temahefte om antall rom og form i barnehagen, Reikerås KD 2011

Mattekassen - antall, rom og form, mediaped 2009

TIPS TIL VIDERE LESNING:

www.kardemomme.no

Temahefter til Rammeplan for barnehagen

KONTAKTINFORMASJON:

Kardemomme barnehage SA

Skedsmogata 21, 0655 Oslo

Tlf: 22 67 59 93

e-post: info@kardemomme.no

nettside: www.kardemomme.no

